

njaka prolazi tvrda cesta kojom vodi put do Virovitice u selo Peratovicu. Prevoz ribe unutar ribnjaka, kao i otprema van ribnjaka odvijat će se ovim putem. Šumska dugodolina u kojoj su izgrađeni ribnjaci vanredno je slikovita, a okolne mlade šume pune su visoke divljači. Nadmorska visina ribnjaka kreće se oko 20 m. U poredbi sa ostalim šaranskim ribnjacima u NRH, ovo su ribnjaci sa relativno najvećom nadmorskom visinom. Potočići, koji ulaze u ribnjake imaju pastrvski karakter sa dosta niskom toplotom vode, jer dolaze izravno iz šume. U pokusne svrhe biti će najviše položeni ribnjaci sa izravnim dotokom vode nasade kalifornijskom pastrvom. Isto-

vremeno nasaditi će se u potoke domaća pastrva i potočni rak.

Uz ribnjake postoji i ekonomija sa površinom od 10 ha obradivog zemljišta, i manjim voćnjakom. Oranice i povrtnjak na vrijeme su obrađeni, pa će radni kolektiv biti opskrbljen najnužnijim artiklima za potrebu službe radničkog snabdijevanja.

Obnova ribnjaka Antunovac izvršena je u razmjerno kratko vrijeme zalaganjem rukovodstva i radnog kolektiva Ribnjačarstva u Končanici, a ponovno osposobljene površine ribnjaka dati će već u ovoj godini nakon dulje stanka vanplansku proizvodnju uzgojene ribe.

Zagreb, 21. VI. 1950.

Ing. Nikola Fijan

PROPISI KVALITETE RIBE

U našem 6. broju 1950. g. donijeli smo prvi dio članka »Propisi Kvaliteta« svježe ribe iz pera ing. Nikole Cuculića. Danas donosimo svršetak tog članka, napomenom, da se već i pristupilo stvarnoj provedbi predviđenih mjera.

Uredništvo.

Kontrolu kvaliteta i utvrđivanje kvaliteta ribe vrše lica posebnim rješenjem zato ovlaštena. Kvaliteta ribe utvrđuje se u času i na mjestu kupovanja, odnosno preuzimanja ribe, a utvrđuje ju kontrolor kvaliteta ribe onog poduzeća koje ribu kupuje odnosno preuzima.

Utvrđivanje kvaliteta ribe vrši se: na ribnjačarstvima, u ribolovnim poduzećima, u otkupnim stanicama ribolovnih poduzeća, te na njihovim otkupnim brodevima.

Da bi proizvođač bio pravilno plaćen za predanu količinu odnosno partiju svježe ribe, kontrolor kvaliteta ribe du-

žan je da upiše na potvrdu o prijemu ribe i kvalitetu ribe koju je utvrdio.

Treba pretpostaviti da će, pri budućem kupovanju ribe prema utvrđenoj kvaliteti, postojati mogućnost nastajanja spora, ako se vlasnik ribe ne složi sa utvrđenom kvalitetom ribe. Stoga je određeno da konačnu odluku o takvom sporu donosi organ Narodne vlasti, t. j. organ određen za poslove ribarstva u tom Narodnom odboru, što znači referent za ribarstvo, a gdje on ne postoji, povjerenik za poljoprivredu, koji uz ostale poslove rukovodi i poslovima slatkovodnog ribarstva. Znači, da na traženje ribara određeni organ treba da dođe i pregleda ribu. Ako je spor nastao u mjestu, gdje nije sjedište Narodnog odbora, da se ne uspori distribucija ribe i time izazove nepotrebno opadanje njena kvaliteta, propisano je, da spor rješava onaj Narodni odbor, u čije sjedište riba najprije stigne. To znači da se u tom slučaju riba otprema kuda je

potoke domaća

i ekonomija sa divog zemljišta, granice i povrt- deni, pa će rad- jen najnužnijim lužbe radničkog

inovac izvršena vrijeme zalaga- adnog kolektiva nici, a ponovno ibnjaka dati će on dulje stanke uzgojene ribe.

Nikola Fijan

tvrdi o prijemu ju je utvrdio. la će, pri budu- rema utvrđenoj gućnost nastaja- nik ribe ne složi m ribe. Stoga je odluku o takvom odne vlasti, t. j. ove ribarstva u , što znači refe- je on ne postoji, rivredu, koji uz odi i poslovića v. Znači, da na ti organ treba da ko je spor nastao jedište Narodnog ri distribucija ri- otrebno opadanje sano je, da spor odbor, u čije sre- gne. To znači da otprema kuda je

raspoređena, a prodavalac ribe može tražiti, da se spor riješi naknadno. Kontrolor kvaliteta ribe odnosno podu- zeće koje kupuje ribu, treba prijaviti slučaj Narodnom odboru u čije središte riba najprije stigne, i tražiti da se rije- ši spor.

Na svakom mjestu, gdje se vrši kon- trola i utvrđivanje kvaliteta svježe slat- kovodne ribe, prepisano je, da treba po- stojati »Knjiga kontrole kvaliteta ribe«, u koju se unose prijedlozi za poboljš- anje kvaliteta ribe i kontrole. Kada proizvođač primijeti nepravilan postu- pak sa ribom ili želi predložiti neku mjeru za poboljšanje kvaliteta ribe i kontrole, neka zatraži od kontrolora kvaliteta ribe, da njegove primjedbe unese u knjigu.

Koje mjere su poduzete i koje treba poduzeti za primjenu u praksi gornjih propisa?

Glavna direkcija za slatkovodno ri- barstvo Ministarstva ribarstva NRH uspostavlja kontrolu kvaliteta ribe, te će se uskoro vršiti otkup odnosno pro- daja ribe na svim mjestima, prema pret- hodno utvrđenom kvalitetu, t. j. veličini i svježini svake partije ribe.

Povjereništva za poljoprivredu Oblas- nih narodnih odbora NRH zamoljena su, da upoznaju proizvođače s ovim propisi- ma, preko Kotarskih, Gradskih i Mjes- nih narodnih odbora. Vjerojatno će se u tu svrhu sazivati sastanci ribara-pro- izvođača, te je u interesu svakog ribara da prisustvuje sastanku da bi se pot- puno upoznao sa gornjim propisima.

Nadalje, preko Narodnih odbora sva- ka ribarska zadruga i ribarska brigada u SRZ, dobit će za svoju uporabu po jedan primjerak »Saveznih propisa kva- liteta ribe« i »Privremenog Uputstva o načinu i opsegu kontrole kvaliteta svje- že ribe«. Narodni odbor čije je sjedište

u području razvijenog slatkovodnog ri- barstva, imat će po jedan primjerak gornjih propisa, a organ određen za po- slove ribarstva (odnosno poljoprivrede) bit će upoznat sa propisima, kako bi mogao svaki nastali spor o kvalitetu ribe brzo i pravilno riješiti.

Sve poduzete mjere ne bi bile efika- sne, ako se ne bi u najskorijoj budućno- sti primijenio princip kupovanja i pro- daje ribe po utvrđenom kvalitetu. Sto- ga je neophodno potrebno, da se donesu u smislu propisa, nove otkupne i pro- dajne cijene slatkovodne ribe na bazi kvaliteta ribe. To je sada jedan od os- novnih zadataka. Bez toga sve poduzete mjere, da se podigne kvaliteta svježe ribe uzevši u cjelini promašile bi ovaj cilj.

Takvim sistemom novih cijena, po- stigla bi se materijalna zainteresiranost svakog proizvođača, otkupnog i trgovač- kog poduzeća koje radi sa ribom, da prodaje ribu što boljeg kvaliteta, jer bi se svaka partija ribe plaćala po kvali- teti.

Kao primjer mogu poslužiti nove ot- kupne cijene koje su donesene za mor- sku ribu, a podešene su gornjem prin- cipu. Cijene se odnose na standard kva- litetu ribe, ali se proizvođaču plaća viša odnosno niža cijena za 15%, prema tome da li prodaje ribu boljeg ili slabijeg kvaliteta od standard kvaliteta.

Daljnja efikasna mjera, za podizanje kvaliteta svježe ribe u državnom i za- družnom sektoru, bila bi uvađanje prin- cipu nagradivanja ribara-proizvođača na bazi ne samo količine uzgojene odnosno ulovljene ribe, nego i kvaliteta predane odnosno prodane ribe. To je u toliko važnije, jer će se poduzeću odnosno za- družu plaćati riba prema kvalitetu. Ovo je složen zadatak, jer traži određivanje i količine i kvaliteta ribe, koju pojedina- nac ribar treba proizvesti u određeno

vrijeme (kvalitetna norma), te je potrebno temeljito proučiti stvarne mogućnosti i uslove rada, prije uvađanja te mjere u praksu u bilo kojem obliku.

Na kraju potrebno je istaknuti, da su propisi izrađeni prema našim prilikama i na osnovu dosada uobičajenog postupka sa ribom; oni daju skupljeno, proučeno i sređeno dosadašnje iskustvo u radu sa slatkovodnom ribom, te oslonac i pravac za svestranu i sistematsku borbu za poboljšanje kvaliteta slatkovodne ribe.

Uvađanje principa kupovanja slatkovodne ribe po utvrđenom kvalitetu, te kontrole postupka sa ribom, je nužna i moguća mjera u borbi za poboljšanje kvaliteta slatkovodne ribe. To traži i omogućava postignuti razvoj slatkovodnog ribarstva, a u interesu je kako izvoza tako i radnih ljudi naše zemlje, koji kupuju tu ribu svakodnevno kao živežnu namirnicu.

Ing. Cuculić Nikola

ZAKON O SLATKOVODNOM RIBARSTVU U NR B i H

U NR Bosni i Hercegovini objavljen je u mj. februaru o. g. Zakon o slatkovodnom ribarstvu. To je, u nizu republičkih zakona o toj grani, poslije sličnog Zakona donešenog u NR Srbiji, drugi Zakon te vrsti. U ostalim zainteresiranim Narodnim republikama spremaju se takovi zakoni.

Donosimo tekst bosansko-hercegovačkog Zakona, koji rješava pitanja vrlo aktuelna za sve krajeve gdje postoji te se razvija ribarska privreda, pa i sportski ribolov. S toga će bosansko-hercegovački Zakon zanimati široke ribarske i stručne krugove također izvan Bosne i Hercegovine.

Kako se vidi iz zakonskog teksta, predviđeni su važni propisi o izvršenju pojedinih dijelova Zakona. O njima, te, u vezi s tim, o praktičnoj provedbi Zakona izvještiti ćemo naše čitaoce u kasnijim brojevima našeg lista.

Uredništvo.

U K A Z

Na osnovu člana 75 tačka 4 Ustava NRBiH, a u vezi člana 5 tačka 12 Zakona o Prezidijumu Narodne skupštine NRBiH, Prezidijum Narodne skupštine NRBiH proglašuje Zakon o slatkovodnom ribarstvu, koji je donijela Narodna skupština NRBiH, a koji glasi:

Z A K O N O SLATKOVODNOM RIBARSTVU I Opšte odredbe

Član 1

Ribe u tekućim vodama, jezerima, stajaćim vodama na državnom zemljištu i u vodama koje nastaju od poplave dok su u vezi sa pomenutim vodama na teritoriji Narodne Republike Bosne i Hercegovine su opštenarodna imovina.

Član 2

Država propisuje, planira i preduzima mjere za unapređenje ribarstva, organizuje naučno izučavanje ribljeg cvijeta, organizuje industrijsku preradu ribe i riblje tržište.